

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

Danica izhaja vsak petek na celi pol, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr. v tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXXIV.

V Ljubljani, 2. vinotoka 1881.

List 35.

Enciklika papeža Leona XIII

od 29. rožnika 1881 do patrijarhov, prvostolnikov, nadškofov in škofov itd.

(Dalje.)

Socijalna pogodba.

Tisti, ki terdijo, da državljansko družbinstvo je vstalo po prostem človeškem dogovoru, in kateri začetek gospostva izpeljujejo iz ravno tega vira, pravijo, vsak je nekaj od svojih pravic odstopil in posamezni so se s prosto voljo vdali v oblast tistega, v kterega je položen znesek tistih pravic. Toda velika zmota je, ako kdo tega ne vidi, kar je vendar očitno, da ljudje, ker niso kak samotarski rod, so neodvisni od svoje proste volje rojeni k natornemu družbinstvu: in verli tega je pogodba, ki jo oznanjujejo, zlagana izmišljarija, in k podeljenju deželjskega gospostva ne zadostuje tista mera moči, veljave in krepkosti, ki jo zahteva bramba deržave in občna korist deržavljanov. Vse te lepote in brambne sredke bo gospostvo le tedaj imelo, ako se spozná, da (to gospostvo) izteka iz Boga, kakor iz svojega verhovnega in naj svetejšega vira.

Ne le ne more biti nobene misli, ki bi bila bolj res, ampak tudi nobene, ktera bi bila koristniši, kot je ta. Zakaj ako je oblast deržavnih vladavcev nekako podeljenje božje oblasti, ravno iz tega vzroka redno dobiva viši vrednost, kot pa je človeška čast; ne tista brezbožna in silovito nespametna (čast), ktero so si nekđaj poganski cesarji prilastovali, ko so po božjem češenji stregli, ampak prava in stanovitna, po darilu in dobroti Božji prejeta. Zato morajo deržavljeni gosposkam podložni in pokorni biti, kakor Bogu, ne toliko iz strahu pred kaznijo, kolikor iz spoštovanja pred veličastvom, ne iz prilizovanja, temuč v zavednosti, da je to dolžnost. S tem je gospostvo v svoji časti veliko bolj poterjeno.

Dolžnosti podložnih.

Zakaj če deržavljeni čutijo moč te dolžnosti, so prisiljeni varovati se malopridnosti in nepokoršine, ker so prepričani, da kdor se deželjski oblasti ustavlja, se ustavlja božji volji, in kdor gosposkam čast odrekuje, jo Bogu samemu odrekuje. V tej vaji je apostelj Pavel

zgojil imenito Rimljane, kterim je pisal s toliko veljavo in s toliko tehtnostjo, da komaj kaka zapoved mora bolj resna biti. Omnis anima potestatibus sublimioribus subdita sit: non est enim potestas, nisi a Deo: quae autem sunt, a Deo ordinatae sunt. Itaque qui resistit potestati, Dei ordinationi resistit. Qui autem resistunt, ipsi sibi damnationem acquirunt. . . Ideo necessitate subditi estote non solum propter iram, sed etiam propter conscientiam. *Vsak človek bodi viši oblasti podložen: ker ni oblasti, razun od Boga; ktere pa so, so po Božji naredbi. Tedaj kdor se oblasti ustavlja, se Božji naredbi ustavlja. Kteri pa se ustavljajo, si sami pogubo nakopavajo. . . Zatoraj morate podložni biti, ne samo zavoljo strahovanja, ampak tudi zavoljo vesti.* (Rim. 1, 2, 5.) In s tem se zлага imenitni izrek apostoljskega poglavarja Petra o ravno tej reči: Subjecti estote omni humanae creaturae propter Deum sive regi, quasi praecellenti, sive ducibus tamquam ab eo missis ad vindictam malefactorum, laudem vero bonorum, quia sic est voluntas Dei. *(Bodite tedaj podložni vsaki človeški stvari (oblasti) zavoljo Boga, bodi si kralju kakor višemu, ali vojvodam, kakor od njega poslanim v maševanje nad hudodelniki, dobrim pa v pohvaljenje. Zakaj to je volja Božja.* 1. Pet. 2, 13-15.) (Dalje nasl.)

Cerkvene določila gledé izpostavljanja sv. Rešnjega Telesa.

(Konec.)

Blagoslov s sv. Rešnjim Telesom.

Petnajstega stoletja začela se je navada, blagoslov dajati z Najsvetejšim. Pri vsakem izpostavljanji smé se praviloma le enkrat blagoslov dati, in sicer ob koncu izpostavljanja, preden se shrani sv. Rešnje Telo; naj si je bilo v monštranci v češčenje postavljeno, ali pa v ciboriju. To je rimska šega. De Herdt opéra se na neki dekret Inocencija XI, ki določuje „quod in omnibus expositionibus non possit populo dari, nisi una tantum benedictio cum Ss. Sacramento.“

Večkratni blagoslov pa so dopustili v Rimu naši škofiji zavolj starodavne navade za procesijo sv. Rešnjega Telesa dan, da se med obhodom pri 4 altarih

smé dati slovesni blagoslov z Najsvetejšim in po procesiji še v cerkvi. — Tudi blagoslov s ciborijem po obhajanju je nam dopuščen, kakor razvidimo iz ljubljanskega obrednika, v Rimu poterjenega, ki pravi: „Postea benedicat eis, qui communicarunt, faciens super eis cum pyxide sanctorum hostiarum signum crucis, nihil dicens.“ Sicer rimski obrednik te navade ne pozná, ter dopuščá za to priložnost le blagoslovljenje z besedami.

Tudi imamo navado pri nas, kakor sploh po Avstriji in Nemčiji, da ob vsakem izpostavljanju dajemo dvakrat blagoslov s sv. Rešnjim Telesom, pred mašo in po maši. Res, da ni to pravilno, ali navada je že tako stara in priljubljena, da si bo težko kedaj naše ljudstvo dalo z lepo vzeti ta dvojni blagoslov. Pa sej tudi sv. cerkev v tej zadevi milo ravná in prizanesljivo. Ko je Limburški škof l. 1857 zavolj obhajanja božje službe pred sv. Rešnjim Telesom se obernal do sv. odbora v Rim, mu niso mogli poterjati njegovih predlogov; zavergli so mu jih, ker se niso vjemali z rimsko šego; ali pristavil je sa. obredov zbor: „Dum autem ita definit, ejus mens minime fuit, ut contra abusus adeo generales et inveteratos Amplitudo Tua insurgere statim debeat, omnique vi adniti, ut incunctanter eradicentur. Ex hac enim praecipiti agendi ratione turbae ac dissensiones oriri facile possent.“

In ko so l. 1872 v Solnogradu pri patrih frančiškanih odpravili dvojni blagoslov s sv. Rešnjim Telesom, da bi zadostili rimskemu obredniku, je zavolj tega nastala velika nejevolja med ljudstvom, ki je bilo že od nekdanj vajeno dvojnega blagoslova. Tedanji nadškof Solnograški Tarnóczy pojasni v Rimu to stvar, pové kaka navada je v njegovi škofiji že od Lutrovih časov, in slednjič stavi vprašanje: „An in praedictae archidioecesi enuntiata consuetudo sit servanda vel abolenda?“ Dobil je odgovor: „S. C. re mature perpensa... rescribendum censuit: „Nihil esse innovandum.“ Die 15. febr. 1873. — Priloženo je bilo še pisanje kardinalvikarija Patricija, v katerem razodeva željo sv. odbora za obrede: „ut, quod exortum est in populo scandalum ex abrupta hac consuetudine, quam citissime removeatur.“

Blagoslov z Najsvetejšim moral bi se praviloma po rimskem obredniku dajati tako-le: Najprej se imate odpeti kitici: „Tantum ergo“ in „Genitori“ z verzikeljnom: „Panem de coelo... Omne delectamentum...“ in molitev: „Deus qui nobis...“ (brez Dominus vobiscum). Ko bi ne bilo pevcev, moralo bi se to vse obmoliti. Med tem ko se poje „Tantum ergo“, kleči mašnik na spodnji stopnjici, in sicer do besede „cernui“ s priklonjeno glavo. Ko pevci začno „Genitori“, vstane, dene kadila na žerjavico in potem Najsvetejše klečé pokadi „triplici ductu cum profunda inclinatione ante et post, interposita brevi morula inter quemlibet ductum.“ Ko bi zavolj pomanjkanja pevcev mašnik „Tantum ergo“ in „Genitori“ moral odmoliti, naj imponira in incenzira še le po „Genitori“, pred verzikeljnom.

Oratio de Ss. Sacramento, kedar se poje ali moli pred blagoslovom, se ima končati vselej s krajšim sklepom: „Qui vivis et regnas in saecula saeculorum.“

Veluma humerala naj mašnik ne vzame prej, ko ravno pred blagoslovljenjem, tedaj po incenzaciji. Ž njim se ogerne tako, da so pokrite rame, roke in spodnji del monštranice ali ciborija. To zagernjenje naznanuje veliko spoštovanje do Najsvetejšega, ki ne dopustí, da bi se dotaknil sv. posode s samo roko; pa tudi lepo kaže, da tukaj ne blagoslavlja mašnik, ker on tukaj tako rekoč ves zagernjen in skrit ostane, ampak Jezus sam, v presvetem Zakramentu pričujoč.

Navadni mašnik smé med blagoslovljenjem z monštranico ali ciborijem le enkrat storiti znamenje križa nad ljudstvom; zraven ne smé ne on ne pevstvo kaj

govoriti ali peti (S. R. C. se je izrekla 9. febr. 1762): „In benedicendo populum cum Ss. Sacramento Celebrans nihil dicere, cantores et musici nihil quoque canere interim debent ad praescriptum Ritualis Romani et Caeremonialis Episcoporum, non obstante quacumque contraria consuetudine.“

Ako pa tudi mašnik po naši domači šegi sam intonira „Tantum ergo“ in „Genitori“, kar nadaljujejo pevci, ne smel bi praviloma z Najsvetejšim dati prej blagoslova, kakor še le po odpetem himnu; pa ne po besedah: „sit et benedictio“. Supplicatum fuit responderi, quando sit danda benedictio cum Ss. Sacramento, an in fine hymni „Pange lingua“, — an, quando pervenitur ad Versiculum hymni „Sit et benedictio“? Et S. Rit. C. resp.: „in fine hymni“. (5. Febr. 1639).

Praviloma bi se moral blagoslov s sv. Rešnjim Telesom pri slovesnem izpostavljanju dajati le v pluvijalu.

Videli smo tedaj, kako sv. Cerkev ukazuje ravnati s sv. Rešnjim Telesom pri očitni božji službi. Zapazili smo pa tudi pri nas marsiktere nasprotné navade, tudi razvade in svojelastno vpeljane zlorabe. Starodavnim in ljudstvu priljubljenim navadam nasproti se kaže sv. Cerkev res ljubeznjivo in prizanašljivo mater. Ona poterpi z marsiktero nasprotno navado — ali odobruje je pa ne in ne poterjuje, temveč želí, da bi nam splošne cerkvene pravila bile vzor, kateremu naj bi se po mogočnosti bližali, da se tako pokaže lepa edinost v katoliški Cerkvi, kakor v veri, tako tudi v bogočastji. Z.

† Č. g. Anton Pintar, bivši fajmošter Zaliloški.

(Nekoliko čertic iz njegovega življenja.)

„Grob nemilo zine
In angelj iz sveta mine.“
Slov. pesem.

(Dalje.)

Prijazna Kranjska gora, stoječa v eni zmed naj bolj mičnih dolin naše lepe kranjske zemlje, bila je rajnemu č. g. Pintarju tretja kaplanska služba. Prestavljen je bil tje z dekretom od 14. aprila 1850. Ker se je bilo o taistem času jelo širiti po nekaterih gorenjskih krajih neizmerno pitje nesrečnega žganja, je rajni na tej službi to resnično „zlo“ (hujavo, nesrečo) naše mile slovenske domovine na moč spodbijal s tem, da je prav z misijonarsko gorečnostjo priporočal in razširjal „Družbo treznosti“ (ki bi bilo menda naše dni silo potrebno, da se razširja daleč daleč okrog). Opomnjeno bodi še to, da v Kranjski gori ljudje še zdaj dobro pomnijo in z veseljem pripovedujejo, kako jih je gosp. A. Pintar ko šolske fantiče učil drevesca zasajati, gojiti in cepiti. — Prestavljen je bil rajni iz Kranjske gore z dekretom od 23. julija 1852. Njegova zadnja ondotna pridiga leži pred menoj in ima naslov: „Slovo v farni cerkvi vnebovzvetja presv. Device Marije v Kranjski gori 8. vel. serpana 1852 govorjeno“, z rekom: „Prosim vas tedaj: živite vredno svojega poklica, h kateremu ste poklicani.“ (Efež. 4. 1.) To „slovo“ kaže dovolj očitno po eni strani, kako globoko pri sercu so mu bili kranjskogorski farani; po drugi pa, kako goreče je bilo njegovo delovanje za razširjenje „Družbe treznosti“, in kako iskreno je želel ljudstvu njenega sadu. —

Četerta služba rajnega kot duhovnega pomočnika v Moravčah bila je po njegovih lastnih besedah kratka; gotovo je bila za njegove šibke telesne moči pretežavna. Terpela je le od 23. julija do 24. septembra 1852, tedaj le dva mesca. Iz Moravč preselil se je kot kaplan na

Berdo. Ondi napravil je l. 1854 (3., 4. in 5. oktobra) farno poskušnjo, in sicer posebno dobro, kakor kaže dotično spričalo (vsi redovi razun enega so z odliko).

L. 1855 dokončal je rajni č. g. Pintar svoje kaplanske službe. Da je povsod, koder je pastiroval, živel s svojimi čč. gg. župniki v iskrenem prijateljstvu, kazali so dovolj jasno privatni dopisi, ki jih je še poznejša leta dobival od njih. —

Z dekretom 20. avgusta 1855 je bil rajni č. gosp. Pintar imenovan kot samostojni dušni pastir in fajmošter na Turjaku. Ker je ondotna fara majhna in nima lastnega učitelja, prevzel je bil rajni ta gotovo ne lahki jarem na svoje lastne rame, in podučeval je mladino v potrebnih šolskih znanostih. Kot prostovoljni učitelj vdeleževal se je rad tudi učiteljskih skupščin (konferenc), in mnogokrat je pripovedoval še pozneje o rajnem preč. Ribniškim dekanu g. Holzapfel-u, kako najden in zveden je bil v šolskih znanostih. Da je pa tudi kot dušni pastir svoje dolžnosti vestno in natančno spolnoval, kdo bi o tem dvomil, kdor ga je poznal. Po nekem listu, ki se nahaja med rokopisi rajnega, ki ima napis: „Odpustki, podeljeni za cerkev čistega spočetja D. M. Marije na Turjaku“, ter našteva dotične praznike in dneve, kdaj se zadobiti zamorejo, po tem sme se soditi, da je tudi v tem oziru rajni za dušni blagor svojih faranov obilno skerbel. —

Ko je bila l. 1861 izpraznjena Zaliloška fara, prosil je rajni zanjo, in z dekretom 29. novembra taistega leta jo tudi dobil. Gotovo so ga v obližje svojega rojstnega kraja gnale besede verlega našega pesnika Andr. Praprotnika:

„Doma preživeti si dneve želim,
Umreti se tudi doma ne bojim.“ —

Ako je bilo življenje preblazega g. Pintarja dotlej vzorno, smé se zanj še v višji meri takšno imenovati. Živel je v Zalem logu v pravem pomenu besede po reku: „Moli in delaj; delaj in moli!“ Koliko vročih skrivnih molitev in zdihljejev je izpuhtelo ondi iz njegovega nedolžnega serca proti nebu, to menda vé le edino Bog sam. Žraven tega pa je spodbujal tudi svoje farane za molitev in za vse dobro s prelepim izgledom svojim. Poleg spolnovanja zapovedanih kristjanskih dolžnost opravil je rajni s svojimi farani skupno šmarnice, mesec sv. Jožefa (marcij) in mesec za uboge duše v vicah (november); — bratovšine presv. Rešnjega Telesa, sv. Uršule, sv. Mohorja, ssv. Cirila in Metoda itd. štejejo na Zalem logu obilno udov. L. 1869 preskerbel je rajni faranom dobroto sv. misijona, in potem skoz več lét zapored še duhovne vaje, katere je največkrat vodil slavnoznani rajni gospod jezuit o. Janez Valjavec, ki je bil na Zalem logu ne le jako priljubljena, ampak tudi pogosto videna oseba. —

Tudi literarno delaven je bil rajni g. Pintar na Zalem logu, kar so pripustile njegove obilne opravila in slabotne oči. Vid mu je bil namreč ondi zelo opešal. Spisal je knjižici: „Sv. Anton, pušavnik in opat v Egiptu, o čak menihov in pušavnikov na Jutrovem“; in „Slomšekovo vodilo ali sedem šol keršanskega nauka za otroke, pa tudi za odraslene. Iz „Drobtinic“ l. 1848 pomnoženo na svitlo dal A. P., fajmošter na Zalem Logu.“ Popisal je dalje v slovenskem in nemškem jeziku zgodovino in zidanje nove Suške cerkve, ter v malih knjižicah izdal po časnikih posneti natis.

Tudi kar pridige zadene je menda le malo gospodov, ki bi jih imeli toliko spisanih, kot rajni. Po poslednjem sporočilu (o katerem bom govoril nekoliko še pozneje), dobijo vse rokopise preč. gosp. vrednik „Zg. Danice“ v last, kar je gotovo jako modro, in utegne s časom še marsikaj rabljeno biti. Zapél je rajni včasih tudi kako pesmico, zmed katerih se nekatere še naha-

jajo nenatisnjene, in bi utegnile v „Danici“ po priliki ugledati beli dan.

Za blagor šolske mladine in za šolstvo sploh je bil † g. Pintar tudi na Zalem logu zelo vnet. Kadar ni bilo učitelja, podučeval je mladino sam, kar mu je dopuščal čas. — „Uč. Tovariš-u“ je bil menda vse leta naročnik. — Zapisano o njem naj ostane tudi naslednje: O času, ko je bila šola še pod duhovskim nadzorstvom, izrazil je večkrat želje, naj bi se o šolskih velikih počitnicah priredile tudi za učitelje duhovne vaje. Za terdno vé, da je bil o svojem času pripravljen, tako početje pospeševati tudi z denarnim doneskom.

(Dalje sledi.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Vabilo

k milim darovom za zidanje cerkve Jezusovega Serca v Ljubljani.

Naš milostljivi gospod knez in škof so v pastirskem listu 19. julija 1881 vernim ljubljanske škofije oznanili, da se v velikem mestu kranjske dežele zida nova cerkev v čast presvetemu Sercu Jezusovemu.

Vsled tega pastirskega lista se tedaj podpisano „društvo za zidanje cerkve Jezusovega Serca“ s toplo prošnjo za podporo obrača do prebivavcev ljubljanskega mesta in njegove okolice in vse kranjske dežele, ki imajo vselej pripravljeno serce pospeševati, kar je v njih moči, vse, kar tiče čast Božjo in srečo bližnjega.

Prepričanje, da mašnikom iz misijonske družbe sv. Vincencija Pavljana, ki so bili sem poklicani na pomoč v dušnem pastirstvu, je treba izročiti posebno cerkev, in pa preblaga misel, zapustiti prihodnjim rodovom stanoviten spominek spoštovanja, ljubezni in zvestobe kranjske dežele do svetle cesarske rodovine, je vzбудila v prečastitem milostljivem knezu in škofu sklep zidati novo cerkev.

Pervi kamen za zidanje cerkve je bil postavljen 10. maja 1881, v dan poroke Nj. cesarske visokosti cesarjeviča Rudolfa z Nj. kraljevo svetlostjo princesinjo Štefanijo, poglavitni temeljni kamen pa 14. maja vložen in slovesno blagoslovljen, in že se vzdiguje hiša Božja više in više, tako da, ako bodo dobrotljive roke zidanje močno podpirale, se bode pod Božjim varstvom poprej kakor v dveh letih lepa cerkev v gotiškem zlogu velikemu mestu kranjske dežele v čast dodelala.

Vse Kranjce in zlasti Ljubljance, ki je njihova delavna kerščanska ljubezen sploh znana, prijazno prosimo, naj tudi zidanje nove cerkve, ki bode umetnikom in obertnikom marsikako priliko za izverstno delo dajala, na vso moč podpirajo.

Vsak, tudi najmanjši dar se s hvaležnostjo sprejme. Ako posamezne radodarne roke dalj časa redovno le po en sold na teden našemu namenu darujejo — in kdo bi tega ne premogel? — bo zidanje cerkve Jezusovega Serca veliko hitreje doveršeno.

Darovi naj se izročujejo visokočastitim gospodom duhovnim pastirjem ali odbornikom društva za zidanje nove cerkve, ali pa v knezoškofijski pisarnici.

Zidajmo tedaj z združenimi močmi cerkev Jezusovega Serca Bogu v čast, dušam v zveličanje, in v spričevanje naše ljubezni in zveste vdanosti do svetle cesarske rodovine!

V Ljubljani, 18. avgusta 1881.

Odborniki:

Rudolf grof Chorinsky, c. kr. vladni svetovavec;
Anton Urbas, stolni župnik; Andrej Zamejic, kano-

nik; Adolf Wagner, arhitekt; Jožef Kronberger, profesor; Janez Czermak, inženir; Alojzij Lindtner, vradnik c. kr. državnega pravdnništva; Avgust Erzini, vradnik mestne gosposke; Jožef Garih, tapecirar; Jernej Marn, služabnik mestne gosposke.

Iz Ljubljane. (*Milosti sv. Očeta Leona XIII za našo deželo.*) Kakor že skoz več lét mnoge cerkve, tako je slavna starodavna božja pot pri sv. Joštu pri Kranji ravnokar dobila dvé veliki milosti od sv. Očeta iz Rima, namreč: 1. enkrat v letu popolnoma odpustke pod navadnimi pogoji v dan, kterega premilostni gospod škof odločijo; 2. privilegium (dobroto popolnoma odpustka) za veliki altar za vse ss. maše, ktere se na njem opravijo. Oboje na deset lét. —

Pod Čavnom. (*O rimskem popotvanji.* [Dalje.]) Ostal sem s popisovanjem naj važnejših reči in čertic svojega bivanja v Rimu v baziliki sv. Pavla. Opazoval sem tam med drugim po sredi ladije na stenah podobe papežev, od sv. Petra do predzadnjega. Podobe so krasno delo iz mozajka. Dvojin umotvoren baldahin nad rakvijo sv. Pavla prekosi skoraj vse druge po mestu. V stranski kapeli poljubili smo prav ginjenega serca kos Jezusovega križa, žebelj njegovih ss. nog in roko sv. Ane. Žebelj Jezusov je podoben tistim velikim žebljem, ki se rabijo pri gredah zidovja; gane do serca vsacega, ki ga vidi. *) Tù sem si kupil v spomin par jeklenih ketnic (verig) sv. Pavla; te so čisto podobne onim, v ktere je bil apostelj vklenjen, bile z unimi dotakne in so z odpustki obdarovane. Priporočivši se velikemu aposteljni, podali smo se po opravljeni svoji romarski dolžnosti dalje proti tistemu mestu, kjer je bil ob glavo djan. Poti je še kake pol ure. V sredi krasnega verta, ali bolje gozdiča, stoji tam samostan in zraven tri cerkve. V eni teh vidijo se trije studenci, nekako s kapelico pokriti, ki so privreli na trojni odskok odsečene glave sv. Pavla. Glava namreč njegova je, od rabeljna odsečena, po tléh trikrat odskočila in na vsak odskok odperl se je studenec čiste vode. Ti studenci izvirajo (tečejo) še dandanes; romarji smo iz njih pili. Kakor resnični so ti drugi spominki, si mislim, tako resnična je tudi sv. vera, katero oni živo pričajo; in kakor resnična je naša sv. vera, resnični so njeni nauki, resnične njene zapovedi, in srečen pač, presrečen, kdor se jih derži in jih spolnuje! Cerkev ta s čudovitim spominkom imenuje se „Tre fontane“, in jo imajo v varstvu redovniki Trapisti. Ti imajo veliko zaslugo, da se je ondotni jako okuženi in močvirnati kraj v dobrega spremenil. V ta namen sadé drevje, tako imenovano „Eucaliptus“. Sok tega drevja je posebno dober proti merzlici, zato smo si ga za vsaki slučaj nekaj kupili za svojo domačo lekarno.

Večer se je že delal, ko se od ondod zopet proti mestu peljemo.

Neki popoldan se nas zbere okoli 30 zmed Slovencev in Hrvatov in se namenimo proti katakombam sv. Kalista. Na tej dolgi poti ogledali smo si pa najpred baziliko sv. Lovrenca. Tudi ta mi je prav dopadla in v mojo knjižico zapisal sem si o njej kratke besede: „Vse nepopisljivo lepo, vse krasno malano.“ Ko sv. Lovrenca počastimo, ogledali smo za velikim altarjem kraj, kjer so zdaj med viharjem položili sv. Očeta, blazega Pija. Stavile so se ravno v zid marmornate ploše in zraven ležal je že izdelan nadgrobnni kamen z napisom, kakoršnega si je bil izvolil sam sv. Oče. Ora pro

*) Ko sem doma neko podobo (facsimile) Jezusovega žeblja, s katerim je bila Njegova sv. roka na križ pribita, ljudém kazal, bili so nekteri do solz ginjeni.

nobis, sem si mislil, ne orate pro eo — „Prosi za nas“, ne: „prosite zanj“.

Tik te bazilike je velikanski rimski mirodvor. Ogledovali smo si tudi ta kraj kakih pet minut, kajti ure v Rimu so kratke. Kaj enacega nisem nikjer videl. Lep in krasen je mirodvor v Terstu, toda nič proti temu.

Za baziliko sv. Lovrenca stopili smo še v zadnjo, t. j. v ono sv. Sebastjana. Ko se proti tej peljemo, se naenkrat naše kočije ustavijo, tik poti stala je namreč kapela, na kateri zagledamo napis: „Domine, quo vadis?“ po našem: „Gospod, kam greš?“ Dolgo ogledujem in berem ta napis in nisem se mogel zavediti, kaj bi neki pomenil? Nekaj časa namreč pred svojo smertjo hotel je sv. Peter iz Rima pobegniti; od ene strani prisilili so ga v to verni zarad preganjanja, od druge je pa morda sam hotel v drugi kraj se preseliti zavoljo spačenosti tedanjega rimskega ljudstva. Ko je pa že zunaj mestnih zidov, sreča nenadoma Kristusa. Ves omamljen in prestrašen ga nagovori, rekoč: „Gospod, kam greš?“ In Gospod mu odgovori: „Grem v Rim, da me bodo vdrguč križali“. Hotel je Jezus reči, ker se ti križa bojiš in ogiblješ, grem pa jaz v mesto, da bom še enkrat za vero in resnico križan. *) Sv. Peter hitro te besede razume, Jezus zgine, in Peter verne se naglo v mesto. Kmalu na to je bil vklenjen, v ječo pahujen in križan z glavo navzdol. V tej kapeli vidi se natanko mesto, na katerem je stal Kristus, ko se je zgodila ta prikazen. V bližnji baziliki sv. Sebastjana pa se hrani še vedno kamen, na katerem je stal Kristus in na njem znamenje vderlih Njegovih ss. nog. To smo romarji vidili. Tudi ta bazilika je mojstersko delo. Zlasti dopadel se mi je umotvorni izdelani pozlačeni strop in na njem krasne podobe iz samega mozajka. Tukaj počiva trupel od 174.000 mučencev, telo sv. Sebastjana, glava sv. Štefana itd.

Nekaj minut dalje, na apiški cesti (Via Appia), katero tolikokrat v brevirju imenujemo — so katakombe sv. Kalista. Stopimo tedaj iz kočij in se obrnemo po prostorni poti na zelen griček. Tù pa tam stojé na njem kapelice. Oglasimo se pri dotični pravici, veržemo nekaj obola v tempeljnovo skrinjico prejmemo vsak svoj košček sveče, in — hajdi v podzemeljske jame! Bilo nas je ob enem, mislim, da trideset. Vodja, zaraščen Lah, podoben našim Furlanom, gre naprej in mi za njim po ozkih stopnjicah navzdol. Spodaj vlada svét strah! Na vse strani odpirajo se poti, ki so po pol ure in več dolge. Sem ter tje pride se v kapele, v kterih se še vidijo znamenja altarjev in ss. podob iz marmorja in tudi iz mozaika. V teh podzemeljskih prostorih in votlinah zbirali so se skoz 300 lét kristjani in imeli so, kakor je znano, svoje nauke, maše in govore. Ker na zemlji niso smeli, častili in molili so križanega Boga pod zemljo! Poti so prav ozke, zato smo hodili eden za drugim, vsak z gorečo svečo v rokah, in na vsako toliko časa smo se ustavili in vodja nam je glasno zaklical: „Signori! siamo tutti? — Smo li vsi?“ In tedaj smo se prešteli, da bi se kdo ne zgubil, kar bi se lahko zgodilo. Na obeh stranéh poti in po neštevilnih kapelicah vidili smo latinske napise, podobe in na sto in sto rakev, kamor so svoje mertve devati in s kamnom zaperali. Tù je ležal oče, tam mati; tam zopet en otrok, tù siv starček, ne daleč proč duhoven. Vsa tla spodaj so, lahko rečemo, namešana s kristjanskimi kostmi in napojena z njih kervjó, kajti, koliko je tù bilo umorjenih in na vse načine usmertnih kristjanov, se popisati ne dá. Ah! ali

*) „Unità“ je undan te besede tako-le tolmačila: „Grem v Rim, da bom v svojem namestniku zopet križan“.

bi se tudi dandanes kristjani, če bi do tega prišlo, raji pod zemljo preselili, kakor pa Kristusa zatajili? Ne vém, kako bi bilo; merzlota je velika. V teh katakombah vidili smo med drugim tudi — groza me je bila spretela — dve kamniti trugi in v vsaki na pol strohnjeno žensko v plahto zavito; odkriti obraz in lasé na glavi vidili smo natanko. Strašna podoba smerti! Druzega od katakomb ne rečem, kakor da so nas močno ginile, ker one so zopet nov dokaz za resnico naše sv. vere, kajti, če bi ona ne bila resnična in prava, bi vsega tega nič ne bilo. V spomin teh ohranil sem si mali košček sveče, ktereга ohranim dokler me Bog živi.

Iz Amerike. Od Mississippia, 29. m. serp. 1881. Prečastiti gospod mons.! Mislé, da bi Vas morda veselilo *) kako poročilo iz Amerike, si dovoljujem Vam danes nekoliko pisati o naših zadevah.

Vse države naše velike republike je 2. t. m. grozno vznemirila strašna novica, da je zaverženi človek Guiteau zavrato napadel našega občé priljubljenega predsednika gospoda Garfielda. Pozornost vsega sveta obrnila se je torej na „Belo hišo“, stolico predsednikovo v Washingtonu. Hudobni čin Guiteau-jev je zbudil pozornost vsega človečanstva in od vseh krajev so prihajali izrazi milovanja in sobola. Do sedaj še niso prišli na sled nobenim zaveznikom ali pomagačem zločincev.

Zavrati napadnik Guiteau se je rodil v Freeport-u v državi Illinois. Praočetje bili so mu iz Francije doma. Študiral je tudi več državnih šol in „collegijev“, je torej v vsakem oziru Amerikan. Prijatelja nima v vsi deželi nobenega, še celó sorodniki njegovi so ga od sebe pahili. Dela se sedaj na pol zblaznjeneга, toda vse, kar se je še do sedaj zvedelo o njem, priča, da je samopriden in hudoben človek. Čisto brezbožen je, pol obražen, samopriden sad naše modérne družbe. V svojih mlajših letih pristopil je h komunistom, pa je bil še tam prehudoben, zato so ga spodili iz društva. Pozneje postal je premeten sešpar in goljuf.

V istini je naša državna šola lahko ponosna nanj, kot na sad s svojega drevesa. Je li pa Guiteau edini sad naših brezvernih šol? Ali jih ni na tisoče in tisoče? Bi li bilo verjetno, da so drugi bolji od njega? To drevo bode še več slabega sadú obrodilo, in zato se je bati, da ne bi še več tacih udarcev zadelo naše ljudovlade. Napadnik je Amerikanec. Kje naj bi bil pa dobil pojme o državnem pravu, o verozakonu in medsebojnih dolžnostih ljudi? Kje drugod, kakor iz vse sisteme (vravnave) naših „prostih šol“ (kakor jih tako radi nazivljajo). Tam notri navzél se je tistega duha, kateremu ni sveta nobena postava, nobena oblast (avtoriteta) in nobena podlaga redne države. Pa kako bi bilo drugač mogoče? O Bogu in njegovih večnih zakonih (zapovedih) se ne sliši nikoli nič; vse druge mogoče in nemogoče reči uči se, rekel bi tlačansko (mehanično); le o pravi podlagi vsake solidne vede se ne čuje nič.

Od tod ono zlo. Gotovo se ne boste čudili, ako opomnim, da je bil zavrati napadnik Charles Guiteau tudi od nekđaj zagrizen sovražnik sv. katoliške Cerkve. Spisal je celo versto nesramnih člankov zoper katoličane, ter jih je s tem hotel ogerditi pred svobodomiselnim republikanskim svetom. Katoličanje so, se vé da, povsodi zaznamnjani kot sovražniki republikanskih vstav i. t. d., sploh laži, kakor se jih socialisti in drugi „isti“ poprijemajo. Da pa temu ni tako, odločno kaže obnaša katoličanov pri napadu na predsednika. Berž ko se je zvedel ta zločin, razpisali so škofje naši očitne molitve za ranjenega predsednika. In je bil g. Garfield

morda mož njihove (katoliške) stranke? Ravno nasprotno. Vendar je po pravnem potu z večino glasov zmagal, bil je torej postavna viša državna oblast v tej deželi, in tej je dolžan vsak katoliški državlján „zedinjenih držav ameriškanih“ podložen biti, tako po državnih zakonih, kakor po besedah našega Zveličarja. Zatorej so se za ranjenega predsednika po vseh zedinjenih državah opravljale ss. maše itd. Edini predernež, ki se je upal tako početje zasmehovati, bil je Bob Ingersoll, zato mu je pa tudi stari general katoliške Cerkve v Ameriki preč. g. dr. F. X. Weninger tak odgovor priobčil po časopisih, da, ko bi kaj čutil še, bi si gotovo ne upal nikoli več nič ziniti. No, na kako čustvo pa pri ljudéh take verste ni misliti. Hvala Bogu, upanje je sedaj še, *) da bode gosp. Garfield okreval. Tudi je gospod predsednik, prašavši neko višo državno osebo katoliško, je li res, da katoličanje zanj maše opravljajo? dobil odgovor, da je vse res, bil potolažen in je obljubil, ako okreva, da se hoče katoličanom hvaležnega skazati. (Gl. prešnja „Dan.“. Vr.)

Tu pri nas v Wabashi je večinom vse po navadi. 24. t. m. umerl je prav lepo za smert pripravljen 24letni mladenič Vekoslav Šivec, ki je še le lansko jesen s tukajšnjim trgovcem gospodom V. Šebat-om sem prišel. Ranji je bil jako bogaboječ in v vsakem oziru vzoren mladenič. Naj v miru počiva! Naj omenim tudi, da so pri priliki njegovega pogreba, katerega se je tudi precejšno število mestjanov Wabashkih vdeležilo, naše pevke, tri verle Slovenke, slovensko péle. O kako milo doní na uhó glas domačega govora tu v dalni deželi.

25. t. m. obhajali smo god prečastitega gospoda dekana J. Trobca. Pri tej priložnosti so učenke šolskih Sester v šoli malo veselico napravile. Človek bi ne verjel, kako so otroci tu izurjeni; komaj osemletna dekletca že jako težke kompozicije prespretno igrajo na glasoviru. V istini imajo šolske Sestre jako velik vpliv na šolsko mladež.

Kaj ginljivo je videti, kako naši katoličanje pogosto pristopajo k mizi Gospodovi, osobito mladine je vsako nedeljo jako veliko pri sv. Obhajilu. (Vedno bolj Evropejce osramotujejo Amerikanci. Vr.)

Misijon Wabasha je sedaj razdeljen; preč. gosp. župnik P. Jeram so se že preselili na svojo novo župnijo Highland, kjer so si letos novo hišo postavili. Velik del truda je s tem odvzet preč. gosp. dekanu J. Trobcu. Le Bogu je znano, koliko so gospod dekan preterpeli z misijonarjenjem v tako daljne kraje, in to skozi celih petnajst lét. Sosebno poprej, ko še ni bilo cést, nikar še železnic, in k bolnikom čestokrat po noči v naj hujšem prairijskem (po poljanah) viharju! To si more človek le misliti, ako je sam imel nesrečo skusiti ga. Koliko da so preterpeli, to vé le samo Oni, ki vlada nad zvezdami in tam jim bo obilno poplačal njih trud. Gospod P. Jeram mašujejo vsako nedeljo po dvakrat, enkrat v Highland-u, drugič pa zopet kakih šest milj proč v Oakwood-u. Enako imajo tudi pri nas preč. gospod Trobec po dve ss. maši. — Tako je pri nas, ker so prebivalci tako raztreseni in ker duhovnov vedno manjka. Vendar je tudi v Minesoti že veliko drugač, kot je bilo pred malo leti. Ves veliki okraj Wabashki imeli so še pred ne dolgim časom gosp. dekan Trobec; sedaj imamo pa že vender štiri duhovne na tem prostoru.

Ta mesec je v več krajih zgornje Minnesotske doline (po kateri teče reka Minnesota) prav hud orkan (vihar) razsajal. Sosebno hudo terpelo je mesto New Ulm (Novi Ulm), katero je po večem pokončano. Poderta je tudi katoliška cerkev in Sesterski samostan.

*) Vselej prav drago in dobro došlo. Serčna hvala in pozdrav! Vr.

*) Poslednji čas le še bolje. Vred.

Ljudí je bilo mertvih kakih 30, veliko število jih je ranjenih. To mesto so bili že leta 1862 Sioux-Indijani (r. Siju Indijani) razderli in prebivalce pomorili. Ti prebivalci so se še malo dni pred tistim razdajanjem jako nespodobno obnašali ter na jako nesramen način katoliško Cerkev zaamehovali. Novi Ulm je nemško mesto s kakimi 2400 prebivalci. Tudi je tam veliko število odpadnikov, kakor štatistika kaže povsod, kjer so Nemci naseljeni.

Pred kratkim vdal se je hrabri glavar Sioux-Indijanov „Sitting Bull“ s kakimi 200 svojih ljudi. „Sitting Bull“ je mož, ki je imel jako velik vpliv do svojih ljudi, v vsem pravi Indijanec, značajan, pogumen in stanovit. Kako dolgo se je že tako hrabro bojeval za pravice svojega rodu! Velikrat je Amerikane prav hudo otepel. Da je bil po svoje tudi grozovit in neusmiljen, mu ne smemo prehudo zameriti, ako pomislimo, da so si „béli“ to s svojo kervoločnostjo sami zakrivali. Bojeval se je za zemljo svojih pradedov, za katere jih je vlada s svojimi agenti opeharila. Sedaj jih bodo spravili v „reservation“, kjer bodo pod nadzorstvom vladinim zemljo obdelovali. „Sitting Bull“ se jako težko loči od svojih gozdov in prav težko bode staremu glavarju svoje divjaško življenje zapustiti. To je bil zadnji in naj hujši indijanski sovražnik naše republike; od sedaj naprej se ne bode treba bati toliko pred Indijani.

O slovanskem potovanji v „večno mesto“ tudi ameriški katoliški listi jako pohvalno pišejo. Sosebno naši česki in poljski se jako veselé te zvezde, ki se je prikazala na nebu Slovanskem kot predznamenje vzajemnosti slovanske. Bog jo pospeši ter vresniči goreče želje vsakega rodoljubnega Slovana.

Ivan Kerst. Solnce.

Oddani darovi. (Dalje.) 4. sušca zbirka za sv. Destinvo gosp. vodju A. Zamejcu 54 gold. 12 kr. in 10 frankov v zlatu.

10. sušca č. g. Val Lahu v Naklo zbirka za tabernakeljne v Bulgariji 210 gl. 10 kr.

14. sušca. Za stradajoče na Notranjskem prvi dar, 11 gl., poslali blagorodn. gosp. okrajnemu glavarju Ant. Globočniku v Postojno.

29. sušca v kn.-škofijsko pisarno naslednje darove: a) za srednje afrik. misijon 76 gl. 20 kr. — b) za sv. Očeta 216 gl. v pap., 74 gl. 75 kr. nov. sreb., 27 starih dvajset., 5 mal. tolarčkov in 2 petici druž. star. sr., v drobižu 7 gl. 64 kr., v zlatu 10 frankov in 1 ces. cekin.

3. rožnika zopet oddali v kn.-škofijsko pisarno: a) za sv. Očeta 112 gl. v pap., 1 kupon za 2 gl. 10 kr., 1 vel. križavec, 29 gl. sr., 2 gl. 87 kr. drobiža, 2 ces. cekina. — b) Za srednje-afrik. mis. 190 gold. v pap., 4 gl. 29 kr. drugega den. — c) Za pogorelce v Matenji vasi 50 kr. — d) Za Dolenjce po toči poškodvane 20 gl. — e) Za Bosno in Ercegov. 25 gold. 30 kr. — f) Za varhe Božjega groba in Božji grob 148 gl. 80 kr. v pap. in sr. — g) Za mis. v Perziji in sosednjih dež. 5 gl. — h) Za družbi sv. Bonifacija in sv. Leopolda 13 gl. — i) Za novo cerkev Jezusovega Serca v Ljubljani 20 gl. in 1 ces. cekin.

3. rožnika. Poslali preč. g. dekanu Štruceljau v Ternovo 94 gl. 77 kr., to je: 55 gld. za stradajoče na Notranjskem; 2 gld. 84 kr. za strad. v Ternovem posebej; 5 gl. za strad. v Istri; za strad. na Notr. (doljni Zemun) 4 gl.; za uboge občine doljnega Zemuna 3 gl., za siromake v Zemunu 21 gl. 10 kr.; za Ternovo notranjsko 11 gl. 83 kr.

7. rožn. Preč. g. kan. A. Zamejcu ko vodju sv. Detinstva 176 gl. v pap. in star. in nov. sr., pa 1 ces. cekin.

27. rožn. Preč. gosp. dekanu M. Kožuhu, odhajo-

čemu v Rim: 1 ces. cekin za cerkev Jezusovega Serca v Rimu, 1 terdnjak za oltar ss. Cirila in Metoda v Rimu; za sv. Očeta pa: 4 vel. tolarje, 8 gl. 46 kr. sr., 19 gl. v pap. (Po ravno tem potu č. g. Lovr. Rozman 32 gl.) Opomba. Znano je, da zlasti zdaj, ko se na odkaz premilg. škofa za sv. Očeta po dvakrat na leto tudi po cerkvah zbira, zbirke oddajamo z mnogimi drugimi vred navadno v knezoškofijski pisarni.

8. mal. serpana. V Adrijanopelj poslali dve kišti s paramenti, monštrauco itd. itd. preč. P. Tom. Brsesku.

26. vel. serp. Preč. g. kan. A. Zamejcu zbirke za cerkev Jezusovega Serca v Ljubljani, ko odborniku pri zidavi, 108 gl. 10 sld. in 1 ces. cekin.

Kaj se godi s takimi, ki Gospodove dneve oskrunjajo!

Šest dni je Bog dal človeku za njegovo delovanje, sedmi dan je za sebe odločil. Pa žali nam, da je dostikrat vse drugač; svetna modrost in mamon sta druge misli, in ravno taki so pijani razsajavci.

Zares se celi teden kmečki in rokodelski ljudje silno trudijo, da si kaj zaslužijo; pride nedelja, praznik, ali kako cerkveno „žeganje“, shod: si pa mnogi s tem denarjem pomagajo svojo dušo pogubiti in veliko pohujšanja delajo! Naj povem nekaj tacih žalostnih zgledov, kako se nedelje in prazniki skrunijo, pa tudi, kako plačilo taisti zadobé. *)

Čevljar v družbi več mladine obojega spola se podá v praznik presv. Trojice na shod k podružni cerkvi. Ko gremo od rane službe Božje domú, sem slišal, da je rekel ta mladi čevljar: „No, danes pa le pojdemo na korajžo — danes se še bomo; saj nam nikdo ni kos!“ Zares gredó; pa te lepe cerkve še od znotraj videli niso, še ne vedeli, kdo je pridigal; toliko več so skerbeli za kerčmo, in domú gredé več kerčem obišejo in razsajajo. Do noči pridejo domú. Pa še ni bilo počitka. Hajdi, le še dalje v kerčmo! Tamkaj najdejo godca pa plesavce; že vse je bilo pijano, — še ti pijani dojdejo. Čevljar začne se surovo obnašati, razsajati; pri plesu noge podstavlja, da nekega pobalina hudo ujezi, ter se začno pretepati. Čevljar se podá domú, pób gre za njim in ga prav hudo oklesti. Ko drugi fantje dojdejo, gre hudo ranjeni čevljar z njimi domú, se vleže spat, — v jutro pa že blizo mertvega najdejo, ter ne more več vstati in ne govoriti. Oskerbé mu duhovnika, zdravnika; pa ne morejo ga ozdraviti. Dali so ga v bolnišnico. Namesto da bi se ozdravil čez nekaj tednov, je pa le zblaznil, ter so ga dali v norišnico. To je sad teh besed: „Gremo na korajžo.“ Ta čevljar je bil revež pijanec, vogljár; ni v cerkev hodil, ne ss. zakramentov prejemal. Kot zanikarnež se je s ponočnjaki klatil in kričal po kerčmah, hudo razsajal: zdaj je dobil plačilo za to: „Gremo na korajžo“ — na ta svet praznik! Pobalin, ki ga je naklestil, pretepel in tako nesrečnega storil, je verstnik več potepinov, ki tudi cerkve ne pozná; to so poredneži brez katoliških značajev, brez poduka, vsi nezakonski.

O kolika je to nesreča za hudobneže same in za druge ljudi! Naj vsi, starši, gospodarji skerbé in gledajo, da bodo otroci dobro dobro podučeni v keršanskem nauku, da bodo vestno od mladih lét hodili k božji službi, ne pa v kerčme, kar je prva stopinja v pekel za mnoge. Kako potrebne bi bile tudi družbe za treznost, kako dobro je, da se mladina zapiše v kake bratovšine, ktere jo odvrčajo od grešnih potov, in

*) Imena oseb in krajev smo izpustili.

posebno, da pogosto pristopa k mizi Božji. Zakaj revež je človek, če ga zapusti strah Božji!

(Konec nasl.)

Razgled po svetu.

Redovniki Trapisti so na Hervaškem kupili posestvo Rečico, blizu Karlovca. Dobili so namreč od zagrebskega kardinala nadškofa in od svitlega bana hervaškega privoljenje, da si smejo na Hervaškem dobra nakupovati in se ondod naseljevati. Rečica je bila nekaj posestvo grofa Draškovića, pozneje knezov Wrede-tov, potlej nekih Grünbaumov, Frankl-ov, Lescamp-ov, Herzbergov, Pierre-Perrinov. Od poslednjih so to grajšino francoski Trapisti kupili za 85.000 gl., ter bodo precej na Rečici zidali cerkev, grajšino pa spremenili v samostan ter bodo ljudi učili rokodelstev in kmetovanja. Naselil se bode tudi ženski red, kateri bode žensko mladino učil ženskih ročnih del, tujih jezikov in šolske tvarine. — Kakor so usmiljene sestre velik blagor za Hervaško, tako bode tudi trapistovski red; dežela se bo naglo povzdignila, ako Hervati dobroto zapopadejo.

Monsign. Menini, katoliški škof v Filipopolju na Bulgarskem, so bili 17. avg. prav prijazno sprejeti od Nj. veličanstva cesarja Franciška Jožefa. Presvitli cesar so kazali veliko zanimivost za katoliško Cerkev na Bulgarskem in so škofu obljubili pomoč pri napravi duhovskega semeniša in bolnišnice v ondotnem mestu. Tudi cesarovič Rudolf in kronprincesinja Štefanija sta se z lepim darom skazala, pa dovolila, da par za Bulgarijo naročenih zvonov dobi imeni: „Rudolf“, „Štefanija“, ter sta v ta namen darovala 200 gl. Viši pastir je z Dunaja potoval v Olomovec in potem se podá na Ogersko iskat pomočkov za svoje naprave.

Laško farizejstvo je po vsih framasonskih časnikih hujskalo in lagalo, da znane rogovilstva o prenašanji merliča Pija IX so vzrokovali (provocirali) „klerikalci“, to je, verni katoličani. To je terdil tudi laški minister Mancini v nekem pojasnilu (note) do zunanjih vlád... Kaj pa se zdaj iz Rima sliši?! Iz novejših naznanil, pravijo, je skoro čisto določno in očitno, da laška vlada sama je bila vir rogovilstev 13. jul. o prenašanji Pija IX. Imelo se je vse zadolženje zvaliti na nekega rimskega vradnika, ki je imel zato biti kaznovan. Ta pa se je ustavil in žuga vso reč odkriti. Toraj si ga je minister Depretis dal poklicati, da bi ga pogladil, in svetoval mu je, da naj bo pameten. Kdo vé, pravi eden ondotnih listov, če reč prej ali pozneje vender le ne bo prišla na beli dan? —

Pri francoskih volitvah so na verhu ostali Gambetovi republikanci pa Ferry-evi levičarji, in Gambetta je po sleparijah dobil majhno večino nad republikanskimi rudečkarji. Konservativci so zgubili katic 40 glasov. Zdaj kaže toraj, da se bodo rudečkasti in rudeči med seboj hudo klali in vjedali, dokler zopet — morebiti po kakem hudem pretresu — konservativci na verh ne pridejo. Doklej bode v tej nesrečni deželi rogovilil še antikrist — kdo to vé?

Pervi češki samostan v Ameriki se ima vstanoviti v Nebraski. V ta namen so naselniki v št. Lujzu dobili vabilo, naj bi podpirali to napravo. Katoličani so veseli tega početja; družba sv. Václava je na čelu, in kdor bo daroval 100 dolarjev, se bo štél k vstanovnikom. — Bodo li Slovenci prišli kterikrat do tega? Redovnikov že imamo tam za majhen samostan.

Češki katekizem. Č. g. Vojtéh Cipin, Čeh, zdaj v Greenbayski škofiji, je dal na svitlo češki katekizem za češke šole v Ameriki. Ta katekizem, kakor piše „Blahovést“, je izdelan na zgodovinski podlagi, in to je posebno modro, ker todi s tim ravno se odlikuje in loči katoličanstvo od krivoverstev, da je vzvišeno zgodovinsko. Protestanti n. pr. ne morejo pisati zgodovinskega katekizma, ker nimajo terdne zgodovinske podlage in zato je njih pogin le samo vprašanje časa. Razdelil ga je v dva dela: v učenje o Bogu — in o tem, kar je Bog za nas storil (verouk in zgodovina v naravni edinstnosti), in nauk, kaj je nam ljudém storiti za Boga in svoje zveličanje (npravni uk in očitna božja služba). Ker sem omenil protestanško razkosovanje, naj povém še to, da protestantje, ker nimajo duhovne glave, se ločijo v tako rekoč protestanške terdoverce in v protestanške liberalce; prvi se derzé sv. pisma, drugi kakor skrajni levičarji verujejo čisto svojevoljno, kar in kakor se jim zdi. Ljudstva zbezanega pa nimajo ne eni in ne drugi za seboj. Dopisnik iz Berlina pravi, da najmanj polovica protestantov od keršanstva skoraj družega nima več, razun le samega imena. K terdovercem se šteje tudi stari Olem, ob enem framason, ki Prusom včasih zatajča, da vera je potrebna. Posebno po zadnjem napadu je to povdarjal.

Bratovske zadeve.

Koledar za prihodnji teden:

5. kimovca. S. Lavrencij Justinijan. — 6. S. Hermoden. — 7. S. Albin škof. — 8. Mali Šmarinj ali rojstvo M. D. — 9. S. Gorgonij. — 10. S. Nikolaj Tolentinski. — 11. Štirnajsta nedelja po Bink. Presv. Ime Marije D. (Celi teden popolnoma odpustki pod navadnimi pogoji.)

Zahvale:

Št. 75. Na telesu že 7 mescev prehudo bolna in po duhu zapušena, sem prav z zaupanjem se priporočila po „Danici“ v Jezusovo in Marijino Serce in ko sem ob enem 9dnevnicu opravljala, se mi je brez zdravil precej tako zboljšalo, da zamorem zopet hoditi in vse svoje reči opravljati, sploh dosegla sem, kar sem prosila, če tudi nisem še popolnoma zdrava. Toraj bodi češeno in hvaljeno Jezusovo najsv. Sercé, vedno hvaljeno Marijino Sercé!

V Ljubljani, 18. avg. 1881. *Rozalija Kirn.*

Št. 76. Očitno naznanjam zahvalo Naši ljubi Gospéj presv. Serca za pomoč, katero mi je v dveh zadregah dodelila; ob enem se pa priporočam v gorečo molitev, da bi me Naša ljuba Gospá tudi iz tretje zadrege rešila. Ako me po milosti Božji usliši, hočem v „Zgod. Danici“ zahvalo naznaniti. S. P.

Št. 77. Priserčna zahvala N. lj. G. in udom njene bratovšine za naglo uslišano prošnjo v nevarni pljučni bolezni!
Duhovni pastir J. Z.

Št. 78. Dvakrat sem prosil v „Danici“ bratovšino N. lj. G. presv. Serca: 1. neki družini za blagi mir, in uslišan sem bil deloma; kar še manjka, lahko Bog pomaga; — 2. sem prosil, da bi mladeneč moje sorodovine šolo prav dokončal, in uslišan sem popolnoma. Za vse naj bo visokočeščen Jezus Kr. in Naša ljuba Gospá presv. Serca vekomaj! Še kaj zadév bi rad priporočil v molitev za-se in za druge, mnogo gorkih želj imam za dušo in telo; pa ker ste zadnjič pisali, da je že samo po sebi v naj bolj doželenih zadevah priporočen,

kdor kaj daruje za ubogo šolsko mladino, toraj sprejmite 1 gl. za „študentovsko kuhinjo“ in 1 gl. za novo cerkev Jezusovega Serca v Ljubljani. (Verlo dobro; serčna hvala!)
J. V. z Goriškega.

V molitev priporočeni:

Deklica, da bi prišla h kakim dobrim ljudem, ali še raji v kak samostan. — Oseba za polajšanje težav in spolnjenje pravičnih želj. — Dva mlada potepuha za poboljšanje. — Preslavna Gospá presv. Jezusovega Serca! V terdnem zaupanju na moč, katero imaš do presv. Serca svojega Božjega Sina predlagam Ti ponižno prošnjo, da bi meni ubogi ženi, kateri nobena zdravniška pomoč nič ne pomaga, sprosila ljubo zdravje, ako je volja Božja, ali pa voljno poterpežljivost v bolezni in srečno smert. Ako bom uslišana, hočem po „Zgodnji Danici“ očitno zahvalo naznaniti. — Bolan otrok, da bi ga ljubi Bog pri življenju ohranil, ako je njegova sv. volja in otročiču k zveličanju. (Op. Sv. maša opravljena. Vr.)

Zlate zerna za vsaki dan mesca.

5. Dvé silo važni reči brezumen človek velikrat pozabi: kako imeniten je čas, in kako kratko je življenje.

6. Komur Bog in Njegova veljava ni zadosti, da bi veroval, taki se šteje k neumnežem. (Tom. Kemp.)

7. Ljudje navadnih in srednjih zmožnost (talentov) so v Božji roki navadno pripravniši orodja za pospeševanje zveličevanja narodov, ker manj sami na-se zapajo, z veči ponižnostjo k Bogu pribégajo in Njemu samo vapéh svojega dela pripisujejo. (Vinc. P.)

8. Godernjanje je dereč volk, kateri čisto pokončá vso čedo, med katero se vrine. (Vinc. P.)

9. Rad sprejmeš naj bolj grenko zdravilo, samo če pomaga; sprejmi zadovoljno tudi britkosti, ker so dušno zdravilo.

10. Kdor lahkomisljeno spoved odklada, pogubi naproti gre.

Listek za raznoterosti.

K duhovskim vajam, ki so se pričele v ponedeljek popoldne, se je zbralo do sto gospodov, kar je posebno veselo in dobro znamenje.

Pn. g. ljublj. kanonika Miroslava viteza Premersteina, zdaj tudi kanonika metropolitanske olomuške cerkve, so si olomuški kardinal nadškof pl. Fürstenberg izvolili za konzistorijalnega svetovalca in asesorja s pravico, po storjeni prisegi dotičnih sej se vdeleževati in ta naslova djansko rabiti.

Der christliche Vater, nebst einem Anhang von Gebeten, von W. Cramer; Dülmen. Silo prijetna knjižica z 240 str. Žena n. pr. ne more boljšega darú možu podariti za god ali o drugi priliki, kakor so te bukvice. Ravno tako pa nasproti gospodje, možje ne dobijo lahko prijetnišega darila za svoje soproge, žene, kakor so unim vätrične: „Die christliche Mutter“, od ravno tega pisateljna. (V katol. bukvarni.)

Redovnice „hčere Božje ljubezni“ na Dunaju imajo od c. kr. deželne vlade za 3 mesce privoljenje zbirati darove za svojo napravo v prid sirot in poslov itd. tudi po Kranjskem. Že imajo 11 podružnic, med drugimi eno v št. Andreju na Koroškem.

Rimsko. V god neomadežanega Spočetja bodo za svetnike razglašeni: Jožef Labre, — Janez Kerst.

Rossi, — Lenart Brindiški in Klara Montefalkonska.

Visokorodne redovnice. Ni brez pomena tudi to, da toliko hčér iz presvetlih družin pristopa v samostane. K Sestram Marijinega vnebovzvetja je pristopila ena gospodičin Hunobsteinskih iz družine Montmarency Luksenburške; k Sestram sv. Tomaža Vilanovljana gospodičina Cornudet iz družine pl. La Redorte, hči maršala Suchet D'Albuféra; gospodičina D'Escars, hči grofnje roj. Lebzeterske, pa k Sestram karmelitaricam.

Prestave naj lepših himen sv. Cerkve gosp. J. Bilca se dobivajo v katoliški bukvarni po 30 kr. Tudi 1. dela je še nekaj iztisov po 25 kr. Natisnjenih je samo 400, toraj sezite hitro po njih, da jih kdo ne zamudi. —

Dobrotni darovi.

Za pogorelce v Knežaku: Neimen. 1 gl. — Iz št. Jerneja č. g. župnik 5 gl. — Iz Polhovega gradca 10 gl. — †† 5 gl. — Iz Javorij č. g. župn. M. Jereb 5 gl. — Milg. proš. Sim. Vilfan 5 gl. — Č. g. benef. J. Lomberger 2 gold. — Zbirko iz št. Lovrenca č. g. župnik A. Hočevar 6 gl.

Za pogorelce v Dobračevi v Žirovski fari: Milgosp. proš. Sim. Vilfan 5 gl. — Č. g. A. Hočevar zbirko iz št. Lovrenca 3 gl. — Č. g. župnik M. Horvat iz spod. Idrije znesek 13 gl. — Iz Javorij č. g. župnik M. Jereb 4 gl. — Iz št. Jerneja č. g. župnik 5 gl. — Iz Polhovega gradca 10 gl. — †† 5 gl. — Neimen. 1 gl.

Za pogorelce v Cerkljah: Iz št. Jerneja č. g. župnik 5 gl. — Iz Polhovega gradca 10 gl. — †† 5 gl. — Milg. proš. Sim. Vilfan 5 gl. — Č. g. benef. Jož. Lomberger 8 gl. — Č. g. Ant. Hočevar zbirko iz št. Lovrenca 3 gl. — G. Tom. Pirnat 2 gl. — Neimen. 1 gl.

Za študentovsko kuhinjo: Neimenovan duhoven 2 gl. — Iz Polhovega gradca č. g. župn. Jak. Fada 6 gl. — †† 5 gl. — G. J. V. 1 gl.

Koledniku sv. Miklavža (za novo cerkev v Bohinjski Bistrici): Č. g. župn. Jak. Fada 50 gl. — Č. g. župnik Mih. Tavčar iz Žužemberka 11 gl. — Č. g. Ant. Kukelj 5 gl. — Iz Dola č. g. župnik 31 gl. — Iz št. Vida nad Ljubljano č. g. župn. 25 gl. — Iz Javorij č. g. župnik 9 gl. — Č. g. Ant. Koblar 1 vel. križavec = 2 gl. 12 kr. st. den. — Neimen. 5 gl. — Č. g. U. 1 križavec = 2 gl. 12 kr. st. den. — Dobrotnica 1 gl. — Č. g. Ant. Hočevar iz št. Lovrenca 2 gl. — J. R. 1 gl. — Neimenovan, ki bi rad saj stokrat več dal, 1 gl.

Za cerkev Jezusovega presv. Serca v Ljubljani: Iz Spod. Bernika zbirka 10 gold. po č. g. B. Bartolu. — †† 10 gl. — Neimen. 5 gl. — Po č. g. Jož. Erkerji neka oseba 3 gl. — Iz št. Lovrenca č. g. župn. A. Hočevar 1 gl. 40 kr. — Neimenovana po č. g. J. Porentu 2 gl. — Po č. g. župn. J. Dolencu 1 gl. — J. D. iz Maribora 2 gl. — Neimen. 1 gl., ki bi rad saj stokrat več dal. — Č. g. U. 1 križavec = 2 gl. 12 kr. star. den. — Dobrotnica 1 gl. — G. Jan. V. 1 gl.

Za sirotišnico v Ljubljani: Neimen. 5 gl.

Za sv. Očeta: Milgap. proš. Sim. Vilfan v Novem mestu 20 gl. — Iz Dola č. g. župnik 5 gl.

Za afrikanski misijon: J. R. 1 gl.

Za naj potrebniji misijone: Č. g. župnik Jak. Fada 24 gl.

Za stradajoče v Kini: Neimenovan z Dolenjskega 50 kr.

Za poškodovane po potresu v Irданu: †† 10 gl.